U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **B. G.**, zastoupeného JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou se sídlem Praha 9, Jandova 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2010, č. j. OAM-44/LE-BE02-P10-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2010, č. j. 47 Az 7/2010 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele JUDr. Aleně Lněničkové **se určuje** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 16. 3. 2010, č. j. OAM-44/LE-BE02-P10-2010 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl žalovaný o tom, že je žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná podle ustanovení § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a proto řízení podle ustanovení § 25 písm. i) citovaného zákona zastavil. Zároveň vyslovil, že podání žaloby nemá, v souladu s ustanovením § 32 odst. 3 zákona o azylu, odkladný účinek. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Praze; ten žalobu rozsudkem ze dne 27. 5. 2010, č. j. 47 Az 7/2010 - 29, zamítl.

V odůvodnění rozsudku krajský soud ze správního spisu konstatoval, že žalobce podal první i druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu neshod na

pracovišti. V druhé žádosti pak doplnil, že je homosexuál a že se kvůli tomu obává pronásledování v zemi původu. V předchozím řízení tuto skutečnost neuvedl, neboť se o ní styděl mluvit. Krajský soud se připojil k právnímu názoru žalovaného, že v žalobcově případě byly splněny podmínky pro zastavení řízení o mezinárodní ochraně z důvodu nepřípustnosti žádosti. Poukázal na to, že základní důvod, pro který žalobce opakovaně žádal o mezinárodní ochranu, je stále tentýž (problémy na pracovišti). K nově uplatněnému tvrzení ohledně žalobcovy homosexuality uvedl, že toto tvrzení nelze považovat za nové, neboť se nejedná o skutečnost, která by nebyla žalobci známa již v předchozím řízení. Na tom nemůže nic změnit ani to, že se žalobce o své homosexualitě styděl mluvit. Žalobce neunesl břemeno tvrzení, neboť on sám neuvedl v prvním řízení všechny pro rozhodnutí významné skutečnosti; nemůže se proto s poukazem na svou osobní situaci úspěšně dovolávat zásady *non-refoulement*. Krajský soud k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2010, č. j. 4 Azs 62/2009 – 56 (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Uvedl, že v řízení podle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu, ve spojení s ustanovením § 10a písm. e) tohoto zákona, není povinností správního orgánu zkoumat otázku vycestování žadatele z území ČR; tuto otázku řeší, jen rozhoduje-li podle ustanovení § 28 odst. 2 zákona o azylu.

Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Uvedl, že žalovaný zjistil náležitě a v potřebném rozsahu skutkový stav věci a na základě toho rozhodl v souladu se zákonem. Konstatoval, že postup žalobce je zjevně účelový, s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. K tomu účelu však řízení o udělení mezinárodní ochrany neslouží. Krajský soud ještě doplnil, že neprováděl dokazování vyžádáním zdravotní dokumentace žalobce z důvodu nadbytečnosti; ani sám žalobce nevěděl, co je jejím obsahem.

Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti především namítl, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany nemohly být dány podmínky pro aplikaci ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť uvedl nové skutečnosti, zejména to, že je homosexuál a s ohledem na tuto orientaci mu hrozí v zemi původu fyzické napadení ze strany bývalého přítele svého partnera. Poukazuje na to, že rovněž uvedl, že v ČR žije s partnerem, který zde má povolen trvalý pobyt; stěžovatel by rád v tomto vztahu pokračoval. O těchto skutečnostech se dříve nezmiňoval, protože se styděl. Navíc po svém napadení v Praze trpí zapomnětlivostí a špatně vidí. V případě návratu do vlasti by se stěžovatel dostal do vážných problémů, neboť homosexualita je v Mongolsku přijímána velmi negativně. Zprávy o úrovni dodržování lidských práv poukazují na diskriminaci homosexuálů, přičemž nevládní organizace kritizují Mongolsko za to, že podle tamního trestního zákona je za trestné považováno nemravné uspokojování sexuální touhy. Stěžovatel tedy tvrdí, že má důvodné obavy, že mu v případě návratu do vlasti hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, spočívající především ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti a má za to, že přinejmenším jsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu. Žalovaný si vůbec neověřil tvrzení stěžovatele, že mu v případě

návratu do vlasti hrozí reálné nebezpečí pro jeho sexuální orientaci. Stěžovatel tvrdí, že v průběhu řízení uvedl dostatečné množství skutečností, na základě kterých mu měla být mezinárodní ochrana udělena. Žalovaný nesprávně zhodnotil provedené důkazy a nedostatečně se vypořádal se všemi okolnostmi případu; nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Tvrzení stěžovatele si vůbec neověřil a pouze konstatoval, že neuvedl žádné nové skutečnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v tom, že se žalovaný řádně nevypořádal s novými skutečnostmi, které stěžovatel uvedl a ani se nezabýval tím, zda jsou v jeho případě dány podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem jeho vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán např. v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Z tohoto pohledu bylo tedy nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu stanoví, že *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.*

Podle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaví, jestliže je *žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná*.

Jádrem stěžovatelovy stižní argumentace je tvrzení, že v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl nové okolnosti (homosexualita a vztah s partnerem, který má v ČR trvalý pobyt); z toho důvodu nemohly být dány podmínky pro to, aby

jeho opakovaná žádost byla posouzena jako nepřípustná dle ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalovaný i krajský soud tyto nově uváděné okolnosti zhodnotili jako nepřípustné, a to právě proto, že je stěžovatel musel znát již v době podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany a objektivně mu nic nebránilo, aby je uvedl. Tyto závěry zcela odpovídají konstantní judikatuře zdejšího soudu.

Problematikou opakovaně podávaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany se velmi podrobně zabýval již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, z něhož se podává, že *„[i]nstitut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele.“* V citovaném rozsudku zdejšího soudu se dále konstatuje, že k tomu, aby bylo lze opakovaně podanou žádost meritorně projednat, je nutné kumulativní naplnění dvou podmínek ze strany žadatele: 1. je žadatel povinen uvést nové skutečnosti nebo zjištění a 2. se musí jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení. K tomu se z citovaného rozsudku podává: „*Za nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurální směrnice nutno považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady (...) Ve vztahu k druhé z uvedených podmínek je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, (...) ´zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.´ Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42 (...), v němž bylo uvedeno, že: ´správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.´ Proto pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. (...) Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“*

Stěžovatel dále tvrdil, že jsou u něj splněny minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu do vlasti se obává velmi vážných problémů souvisejících s negativními postoji vůči

homosexualitě; dále mu hrozí fyzické napadení ze strany bývalého přítele bývalého partnera. K otázce posuzování překážky vycestování, respektive podle stávající právní úpravy doplňkové ochrany, v souvislosti se zastavením řízení o udělení mezinárodní ochrany se zdejší soud vyjádřil v rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 – 64, publikovaném pod č. 1336/2007 Sb. NSS, z něhož se podává, že *„[v]ýrok o tom, zda se na cizince vztahuje či nevztahuje překážka vycestování (§ 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu), uvede Ministerstvo vnitra ve svém rozhodnutí tehdy, jestliže rozhoduje o neudělení nebo odnětí azylu (§ 28 téhož zákona). Vyžadují-li to skutkové okolnosti případu a žadatel o azyl předložil ve správním řízení dostatečně přesvědčivé důkazy o reálném ohrožení života v zemi původu, je třeba jeho situaci vyhodnotit a zvážit, zda se na něho vztahuje překážka vycestování i v případě vydání rozhodnutí o zastavení řízení (§ 25 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu), a to s ohledem na aplikační přednost mezinárodního závazku České republiky plynoucího z čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (zásada non-refoulement) před vnitrostátní právní úpravou.“* Ze správního spisu se ovšem nepodává, že by stěžovatel naznačené přesvědčivé důkazy žalovanému poskytl; neučinil tak ani v řízení před soudem. Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na pokyn ředitele odboru azylové a migrační politiky ze dne 12. 3. 2010, č. j. MV-680-3/OAM-2010, kterým se vydává seznam bezpečných zemí původu, ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona o azylu, který je v soudním spise založen na č. l. 21 – 23, z jehož přílohy se podává, že Mongolsko je od 12. 3. 2010 českými státními orgány považováno za bezpečnou zemi původu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za situace, kdy Nejvyšší správní soud nezjistil ze strany krajského soudu odklon od ustálené judikatury ani neshledal žádané závažné procesní pochybení, a stěžovatel sám žádné další konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou; proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokátku pro řízení o kasační stížnosti; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění kasační stížnosti) v částce 4200 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů v částce 300 Kč za úkon (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu